

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand tillade mig at bemærke, at her ikke er en stænderist Repræsentation (Hør!). Man kan ikke paa den Maade ffjelne imellem de forskjellige Rigsdagsmand. (Tscherning: Jeg maa dog bemærke, at jeg ogsaa i høieste Grad er en Repræsentant for Godseierne.)

Mourier: Altsaa Tre. Den ærede Formands Bemærkning er iøvrigt vistnok strengt taget, aldeles berettiget. Mit Udtryk var uden Tvivl mindre heldigt; men min Mening var naturligvis, at ialfald kun tvende Medlemmer kunne siges at høre til Godseierstanden og saaledes at dele Godseier-Interesserne (Tscherning: Dem repræsenterer jeg ogsaa!). — Den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2det District (Ammibøll) oversaae, som det forekom mig, at det ikke er § 9, som ligger for; thi det Meste af, hvad han bemærkede, vedkom nærmest denne Paragraph, og jeg skal derfor nu ikke videre indlade mig derpaa. — Den ærede Rigsdagsmand for Mariibo Amts 4de Valgfreds (Monrad) advarede Forsamlingen imod at gaae ind paa min Opfattelse af Sagen og paa mine Anskuelser, ved at minde om den bekjendte Slutningsmaade, som man kalder Sorites. Han fremhævede herved to enkelte Punkter. Det ene var, hvad jeg havde sagt om de langvarige Forpagtninger efter Forordningen 15de Juni 1792 § 11, et Punkt, der er af underordnet Betydning og hvorpaa jeg kun anvendte nogle ganske faa Ord. Jeg tør ikke komme tilbage paa dette Punkt; dertil er det ikke vigtigt nok; men jeg sagde derom Intet, som vedkom hiin Slutningsmaade. Den ærede Rigsdagsmand henvisse endvidere til en Bemærkning i mit Foredrag om, at der var Huusmænd, som havde 7½ Skp., og Gaardmænd, som havde 8 eller 8½ Skp. Hartkorn. Denne uvæsentlige, ganske i Forbigaaende brugte og næsten tilfældige Omtaling, som iøvrigt vistnok er aldeles rigtig, holdt den ærede Rigsdagsmand sig til, men han omtalte ikke min Hovedbetragtning om den Misforholdelse hos Huusmandsclassen, som den foreslaæde Evangslov, under Indflydelsen af de Forhold, hvortil jeg hentydede, ganske vist vilde fremkalde, uden at det dog paa nogen Maade kunde retfærdiggjøre

res nu at udstrække Evangsloven til denne Klasse af Landbefolkningen; og, hvad jeg derom sagde, berøer ikke paa nogen Sorites. At den ærede Rigsdagsmand har været heldig, forsaavidt det ved hans Bemærkninger har været Hensigten, her i Salen at svække Indtrykket af mit Foredrag, er nok muligt; om og hvorvidt der imidlertid er Sandhed i den Maade, hvorpaa han har villet characterisere min Opfattning og mine Anskuelser, det vil uden Tvivl bedst fremgaae af selve Foredraget, der, som jeg haaber, snart i sin Fuldstændighed vil foreligge Offentligheden.

Rosenørn: Da jeg ikke har kunnet være tilstede ved Paabegyndelsen af denne Sags anden Behandling, saa vil jeg tillade mig at knytte et Par Bemærkninger til den nærværende vigtige Paragraph angaaende de Principer, som ere fulgte i nærværende Lovudkast. For mit Vedkommende vil jeg antage, at Loven, naar den skulde have, hvad den maatte have, naar jeg skulde stemme derfor, Characteren af en fuldkommen retfærdig, paa et omfattende Hensyn til begge Parter grundet Udløsning af det nuværende indviklede Fæsteforhold, jeg siger, naar den skulde have denne Character, troer jeg, at den vilde vinde, hvis dens Anvendelse var knyttet til en vis Tidsfrist, altsaa hvis der ikke blot stod, at det fra et givet Aar af skulde være enhver Fæster tilladt at fordre sin Gaard overladt til Selveiendom, men at der tillige var draget en Grændse, var nævnt et andet Aar, inden hvilket han skulde gjøre denne Ret gjældende; jeg troer, at der derved vilde komme en større Sikkerhed ind i Forholdet, at Vedkommende derved vilde i en kortere Tidsfrist komme til at faae deres Sager ordnede, og Lovgivningen vilde bedre vide, hvilket Resultat den fremkaldte ved at give en saadan Lov. Det forekommer mig nemlig, at det ikke er saa ganske rigtigt, naar det af den ærede Forslagsstiller er anført, at den Bexel, der nu er mellem op- og nedadgaaende Coniuncturer, vil være uden Skade, fordi under nedadgaaende Eiendomspriser ville Fæsterne ikke forlange Loven anvendt, da de selv vilde frygte for at erhverve Eiendomsret; det troer jeg ikke er